

Naročnina listu: --

Celo leto . . . K 50.—
Pol leta . . . " 26.—
Četrt leta . . . " 13.—

Zunaj Jugoslavije:
Celo leto . . . , 66.—

Posamezne številke
na štirih straneh 60 v.

Uredništvo i. upravništvo:
Maribor, Koroška ulica
št. 5. — Telefon št. 220.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Inserati ali oznanila

se računajo po K 1.80
od enoredne p. listice;
pri večkratnih oznanilih
popust.

„Straža“ izhaja v pon-
deljek in petek popoldne.
Rokopisi se ne vračajo.

Z uredništvom se more
govoriti vsak dan od
11. do 12. ure dopoldne.

13. številka.

Maribor, dne 11. februarja 1920.

Letnik XII

Naše meje proti Madžarski.

Po izvršnem poročilu iz Pariza.

1. Prekmurje.

Po mirovni predlogi, ki jih je dobila ogrska delegacija z vedenjem jugoslovanske delegacije, je naše celo Prekmurje kakor ga imamo od avgusta 1. l. zasedena. Na severu je meja kakih 10 km južno od Monoštra sv. Gottharda na razvodju med Rabo in Muro. Ogrski listi so pisali, da se meja tu ni določena. To pa ni res. Besedilo je popolnoma jasno. Izven naše meje pa je ostal Monošter sv. Gottharda, okoli 3000 slovenskih, madžarskih in nemških prebivalcev, ter devet popolnoma slovenskih občin s tremi župnijami, kjer je le slovenska služba božja. To so občine: Gornji Sinik, Dohnji Sinik, Stefanovci, Andovci, Verica, Rabska Slovenska vas, Ritkarovci, Sakolovci in Otkovci. V teh vaseh je okoli 5000 čistih in zavednih Slovencev. Naša izguba v severnem Prekmurju je okoli 8000 prebivalcev.

2. Medjimurje.

Hrvatsko Medjimurje, t. j. krajina med Muro in Dravo z glavnim krajem Cakovcem je celo naše. Od izliva Lendave v Muro, kjer se neha slovensko Prekmurje, je naša meja Mura in po izlivu Mure v Dravo Drava do Baranje. Severno od te murske in

dravske meje seveda izgubimo mnogo Hrvatov okoli Kaniže in na celi črti do Baranje, takozvano hrvatsko Prekmurje in Prekdravje. To se ni dalo rešiti, ker za ta ozki pas ni prave geografske meje. V tem pasu so izgubljeni tudi potomci šurdanskih Slovencev in 1000 taranjskih Slovencev, ki jih je obiskoval Anton Trstenjak.

3. Baranja.

Od Baranje je naš majhen kot med Dravo in Donavo do preko zapadno-vzhodnega teka potoka Krasica. Pečuh in Mohač nista naša. Okoli Pečuha in Mohača je naše prebivalstvo pomešano z Nemci in Madžari. Zate so nam dali le to, kjer imamo kompaktno našo večino.

4. Bačka.

Od Bačke, pokrajine med Donavo in Tiso, je precej naše. Naše je tudi glavno mesto Subotica (Szabadka) ter Stanišić in Sombor. Izgubili smo pa Bačo z okolico, kjer je srbsko prebivalstvo v relativni večini.

5. Banat.

Od Banata dobimo zapadni del tik južno od Szegedina. Tako, da so naša važna mesta Velika Kinda, Vršac in Bela Cerkev, kjer pride naša meja k Donavi. Temešvar in Oršova sta rumunska.

Ovaduštvo je podlaga liberalno demokratskega vladanja.

Ovaduštvo je najgrša lastnost takozvanih oligarhcev; človek najnižje stopnje se sramuje ovaditi svojega soseda zlasti, če vidi, da bisvojemu bližnjemu zamogel škoditi v kateremkoli oziru. Ovaduha se izogiblje vsakdo kakor gobavega človeka.

Slovenci smo bili do sedaj navadno prepošteni za tako delo nasproti svojim sobratom; gabilo se nam je celo, da bi vračali svojim najhujšim nasprotnikom, našim nemškutarjem, z istim orožjem. Leta 1914 smo čutili na živi koži, kaj zamore vse učiniti brezvestni ovaduh. Gujev se je polotila celega slovanskega naroda nad nemškutarji, ki so nas ovadili, nas črnili ter spravljali v ječo. Te ljudi smo ob prevratu potis-

nili v stran; slovenska dobra duša jim je odpustila in jim prizanesla zaslužno kazen.

S temi ljudmi se sedaj bratijo demokrati, samostojneži in socijalisti proti nam. „Gliha v kup štriha“, sorodni bratci so si! Z žalostjo moramo udeležiti, da so naši oligarhi, demokratje, še hujše propalice od teh ljudi. JDSarji so prevzeli nečedno nalogo od bivših najhujših naših zatiralcev in denuncirajo vse povprek pristaše naših strank.

Največje ogorčenje vlada med poštenimi krogi široke Slovenije radi ovaduških zločinov. Na glavarstvih, pri deželni vladi leži vsepovsod polno ovadb proti duhovnikom, proti kmetom in vsem najboljšim in

odličnim pristašem Slovenske Kmetске zveze. Strankarska strast dovede te po celi Sloveniji raztrosene koritarje JDS stranke tako daleč, da se spozabijo in vlagajo ovadbe samo, da bi škodili posameznim osebam nasprotnega mišljenja. Krajevni odbori kot taki pošiljajo obširne spise in skušajo doseči preiskave preganjanja in kazni. To je taka podlost, da je ne moremo dovolj označiti s primernimi besedami.

Umevno bi nam bilo, če bi se kdo spozabil, da bi roval proti državnosti. Toda to se v naših vrstah ne zgodi. Mi smo izvojevali Jugoslavijo in bodemo tudi štítili novo državo; nikdar pa ne bodemo privolili, da bi se državnost izrabljala v strankarske namene, kakor to delajo liberalni demokratje, njim je samo za stranko, nam pa za dobrobit ljudstva in države.

Kmalu napoči čas, ko bodemo podkrepili te svoje trditve z dokazi in z vloženimi spisi. Ovaduhi pa ne smejo ostati več brez kazni, dasiravno je znano, da se je to ovaduštvo izčiniilo od zgoraj navzdol. Demokratsko socijalistična vlada si je ovaduštvo sama vzgojila in napolnjevala obtožnice proti našim pristašem. Smelo trdimo, da že gre to nečedno delo tako v klasje, da presega vse nekdanje čine staroavstrijskega režima. Omiljujemo le svoje rojake, da so se tako daleč spozabili in se poslužujejo sredstev, ki so bile vedno le orožje največjih izrodov človeške družbe.

Svoje pristaše pa svarimo pred enakim početjem, da ne izgubijo poštenja in močlastosti. Bodrimo jih, da ne postanejo malodušni, temveč z odločnostjo zavračajo vsak tak napad. Stvar se dobro suče in kmalu bo napočel dan, ko bo podlost demokratskih elementov onemogla in poštenost ter pravica mora zavladati širom naše lepe domovine.

Ustava Švice.

Prvo važno delo naših državnikov bo izdelava nove ustave. Da bomo to delo lažje zasledovali, je potrebno, da se seznanimo z ustavami demokratičnih držav in njih zgodovino. Nam najbližja demokratična država je Švica.

Švica — zveza držav (do l. 1848).

Do francoske revolucije je bila Švica zveza malih suverenih držav. Edina vez samovlastnih kantonov je bila večna prisega, da se ne bodo medseboj vojskovali, ampak si drug drugemu pomagali. Vladali

LISTEK.

Za Rusovo glavo.

Dr. Leopold Lenard:

Ko sem bival v svoji župniji v vipavski dolini, je prišla nekoč na vojaška poveljstva zelo rezervatna odredba sledeče vsebine: Vsakega ruskega vojnega vjetnika, ki je pobegnil od svojega oddelka in ga zopet vjamejo, ni treba oddati nazaj njegovemu oddelku, ampak ga je takoj ubiti. Stvar izgleda neverjetna. Dasiravno je vojska bila tako polna grozot in zločinov, da je bil človek slednjič privajen že vsemu, vendar je taka zverinska podlost morala osupniti tudi drugače že zelo utrjene živce. Tudi jaz bi ne bil verjel, ako bi mi gospod poveljnik, s katerim sem živel v zelo dobrih razmerah in užival njegovo popolno zaupanje, dotične odredbe ne bi bil prebral v izvršnem besedilu.

Obenem so takrat po vseh vratih, celo na hlevu in stranišča nabili ostre razglase, v katerih naročajo prebivalstvu, da mora vsakega pobeglega ruskega vjetnika takoj izročiti najbližjemu vojaškemu poveljstvu. Kdor tega ne stori, ali ga celo prikriva, mu posodi civilno obleko, ali mu kakorkoli pomaga, je kriv veleizdaje in pride pred vojno sodišče. Seve so tudi na občine prišle tozadevne stroge odredbe.

Kaj je temu dalo povod, je neznano. Najbrže je mnogo Rusov — vojni vjetniki na soški fronti so bili namreč izključno Rusi — pobegnilo. Govorilo se je še celo, da jih je večje število potegnilo k sovražniku. Na ta način so torej hoteli ostrašiti vjetnike in domače prebivalstvo. Če nekaj ljudi pri tem izgubi življenje, ne šteje nič, saj je konj bil brez primere vreden več kot človek!

Nekega popoldne sedim v svoji sobi.

Vstopi kmet domačin, priprosti, a razumen in pošten mož. Vede se nerodno in beseda mu noče iz grla. Očividno hoče mi nekaj povedati, a ne ve, kako bi začel.

Pomorem z nekaj besedami, potem pa hitro izblekne:

„Rusa sem vjel. V koruzi je bil. Vzel sem ga s sabo, kaj naj počnem?“

„Kako ste ga vjeli?“

„Zagledal sem ga v koruzi. Zaklical sem, naj počaka, pa je takoj obstal in šel z mano.“

„Kje pa je?“

„Doli čaka v veži. Kaj naj naredim?“

Razumel sem takoj. Spomnil sem se stroge odredbe radi Rusov, uvidel pa tudi, da bi kmet želel pomagati pobeglemu vjetniku. Vjel je Rusa, ker si je mislil: če ga ne primem jaz, ga prime kdo drugi, ki mu bo manj naklonjen. Potem ga je pa pripeljal kar k meni, misleč si, da se na ta način odkriža neprijetne zadeve, jaz si bom pa že kaj izmislil, da tudi za Rusa ne bo hudo. Seveda bi mi bilo najljubše, da ne bi imel s to stvarjo nobenega opravka. Sedaj gre za Rusovo glavo in popolnoma razumljivo, da nisem želel pri tej zadevi imeti nobene odgovornosti. Rečem torej:

„Saj so brez dvoma tudi pri vas na vsaka vrata nabili razglas, kaj storiti z ruskimi vjetniki. Potem se boste znali ravnati. Izročite ga občini, s tem ste opravili vse.“

„Toda, jaz ne bi želel — saj veste —“, beseda mu ni hotela dalje iz grla.

Tudi jaz nisem maral, da bi govoril dalje. Da ga prekinem, vprašam:

„Kje je torej vaš Rus?“

„Doli v veži čaka“, odvrne mož razveseljen, da je vendar prišlo do razgovora.

Stopim ga pogledat.

Bil je še mlad človek, simpatične zunanosti, pove mi, da je iz Orlovske gubernije, kmet, oženjen, 22 let star. Očividno ga je veselilo, da ga nekdo raz-

ume in govori z njim v njegovem maternem jeziku. Je bil silno sestradan in izmučen. Povedal je, da je bil na fronti. Bilo je grozno streljanje in strašna vročina, a hrane nobene. Pobegnil je z mnogimi tovariši, slednjič jih je izgubil, blodil okrog in jedel, kar je mogel dobiti v gozdu in na polju. Najbrže je hotel s tovariši pobegniti k sovražniku, a jih je v noči izgubil potem se je zablodil in pričel bežati od fronte nazaj.

Moj pogovor z njim je bil zelo kratek in hladen, toda sklep je bil takoj storjen: Tega Rusa pač ne dobe več avstrijski vojaki v roke! A kaj storiti, še nisem vedel. Ako ga tudi izpustimo, kar je riskantno, pride pri prvi priliki drugu v roke. Ako mu celo dam jesti, sem že sam kriv veleizdaje in pridem lahko pred vojno sodišče. Pred vsem je treba dobiti vsaj nekoliko časa. Rečem torej možu domačinu:

„Oddajte Rusa, kakor je to Vaša dolžnost, pri občini. S tem ste opravili. Ako bo treba, da kaj tolmačim, me bo župan poklical.“

Mož je razumel, da se pričelam za stvar zanimati in odvrnil razveseljeno:

„Pri županu ni nikegar doma. Vsi delajo v vinogradu. Hiša je zaklenjena.“

Županova hiša je stala čisto zraven župnišča, prav naslonjena na naš zid.

„Dobro“, rečem, „s tem ste izvršili Vašo dolžnost. Vlada zahteva samo, da ga izročite občini, ne zahteva pa, da bi morali iti klicati gospoda župana na polje.“

„Torej naj čaka Rus pred županovo hišo. Ušel tako ne bo, je preveč izčrpan“, odvrne možak ter odpelje Rusa okrog vogala k županu in mu pomigne, naj tam čaka.

Rus ni govoril ničesar, kot par besed, kar sem ga bil vprašal. Toda spoznal sem takoj, da naju nima za hudobna človeka in ubogal je brezpogovorno. — Kmet odide, jaz grem v sobo, Rus se pa vsede tam na klopico in čaka do večera.

(Konec prihodnjič.)

so se vsak zase, popolnoma samostojno, nadrejene zvezne oblasti nad seboj niso priznavali, zvezni zbor je bil le zborovanje poslanikov posrednih kantonov. Prebivalci enega kantona so bili v drugemu kantonu tuji.

Francoski vpad leta 1798 je to vladavino odpravil. Samostojne državnice so se po vzoru francoske republike združile v helvetsko republiko s centralno vlado. Svica se je vsiljenemu centralizmu odločno ustavljala. Zato je Napoleon že pet let pozneje t. 1803 zopet upostavljal samostojnost kantonov in izročil zveznemu zboru le diplomatsko in vojaške zadeve a še te v omejeni meri. Sicer pa so se kantoni zopet vladali vsak po svoje, suvereno kakor pred revolucijo.

Leta 1815 je izdal zvezni zbor 22 kantonov Svici novo ustavo. Kantoni so sklenili zvezno pogodbo. Nova ustava ni bila mnogo drugačna od Napoleonske: Kantoni so suvereni (samovlastni), ohranijo si pravice, ki jih niso izrečno oddale zvezi, pripada jim pošta, denarstvo, domovinska pravica, pravica v inozemstvu sklepati pogodbe. Zveza ima le diplomatske in vojaške zadeve ter rabsodstvo pri sporih med kantoni. Svica je torej ostala zveza držav, njena ustava je bila le zvezna pogodba suverenih držav. Vsak kanton si je po svoje uredil notranjo ustavo in vlado. V starejših, manjših gorskih kantonih se je ljudstvo enkrat na leto sešlo pod milim nebom, opravilo vladne posle in izvolilo uradnike, ki naj do prihoda zborovanja državnice vodijo. Večji kantoni pa so organizirali moderno vlado z zborom svetovalcev, ki so jih volili obdačenci. Toda te moderne ustave, ki so jih izdelali liberalci, so bile aristokratske: v zboru so imeli večinoma meščanski patriciji, kmetstvo prebivalstvo na deželi pa je imelo le nezadostno zastopstvo.

Dozdaj je poznala Svica dve stranki: liberalno in konservativno. Od leta 1829 naprej se morata ti dve stranki umakniti dvema novima: radikalni in katoliški. Radikalna stranka je zahtevala revizijo ali spremembo kantonalnih ustav in zvezne ustave v svobodomiselno-centralističnem smislu. Toda kar je ljudstvo po večini zavrglo svobodomiselno-centralistični načrt ustave, se je to ni takoj posrečilo. Vendar so

prišli do vlade v protestanških, zlasti nemških kantonih ter celo z orožjem vsiljevali svobodomiselno ustavo tudi katoliškim kantonom. Kršili so pravice Cerkve in katoličev, proglašali v zvezi z liberalci nadvlado države nad Cerkvijo, ter hoteli Cerkve usuzajati i državi. Planili so zlasti na samostane ter jih razpuščali, češ, da so državi nevarni. V več kantonih se je ljudstvo vzdignilo zoper odredbe radikalnih vlad. Katoliška stranka je proti centralizmu radikalcev branila nevarno samostojnost kantonov in se opirala na kmetstvo ljudstvo, ki so ga liberalne vlade napram meščanom zapostavljale. V kantonih, kjer je pri spremembah ustav zmagala, je uvedla katoliška stranka glede zastopstva enakost med mesti in deželami.

Da si nasproti ponovnim napadom radikalcev zavarujejo samostojnost in suvereniteto, so sklenili katoliški kantoni leta 1845 defenzivno zvezo. Zavezali so se, če bi bil eden ali več kantonov napadeni, da skupno odbijejo napad Radikalci, ki so imeli v zveznem zboru večino, pa so zahtevali, da se zveza katoliških kantonov razpusti in da se jezuitje izžene. S tem je bila dana vojska leta 1847, ki je trajala tri tedne in se končala z zmago radikalcev. Vojska katoliških kantonov je bila več kot trikrat slabjša od zvezne vojske in poleg tega ni imela dovolj sposobnih mož. Zvezna vojska je zasedla katoliške kantone, takoj izgnala redovnike ter prisilila ljudstvo, da naj upostavi vlado, sestojajočo iz radikalcev. Tako novo nastale radikalne vlade so nato izjavile svoj odstop od katoliške zveze ter v radikalnem svobodomiselnem duhu spremenile kantonalne ustave, v nasprotju z demokratičnimi načeli brez ljudstva, ki je bilo prekuciji sovražno. Vojska leta 1847 je bila načelna vojska med svobodomiselno-centralistično radikalno in katoliško ljudsko stranjo, ki je ščitila samostojnost kantonov.

Zmagovita radikalna stranka je dala Svici leta 1848 novo ustavo po vzoru Zedinjenih držav Severne Amerike ter spremenila zvezo držav v zvezno državo. O ustavi iz leta 1848, ki je z nekaterimi še bolj centralističnimi spremembami iz leta 1874 še zdaj v veljavi prihodnjič.

Jud med vojsko in po vojski.

Za Jude je bila vojska dober „gšeft“. V bivši avstrijski državi je znano, kakšno ulogo so med vojsko igrali Judje. Bili so zraven povsod, kjer je bilo mogoče kaj dobiti in ni bilo treba trpeti. Na fronti ni krvavel, na polju in v tovarni ni delal. Predvsem so se vrinili v razne centrale, ki so rastle kot gobe po dežju. Vlada je hotela vsako stvar vzeti v svojo roko, za vse se je ustanovila „centrala“ in vsaka centrala je bila izključno židovska posest. Tako smo prišli tu med vojsko do neke vrste komunizma, zasebna last je bila skoraj popolnoma odpravljena, čez vse so razpolagali edino le Židje. Poleg vodstva central in njihovih mnogoštevilnih podružnic so Židje imeli še druge znatne vire dohodkov. Bili so skoro izključno „vojni dobavitelji.“ Za vojaštvo so večinoma Židje dobavljali različne potrebščine, pri tem podkupovali častnike in spravljali velikanske dobičke. Ogromna večina vojnih stroškov je šla v židovske bisage. Kot vojni dobavitelji so bili seveda oproščeni vojaščine. Kdor se ni mogel preriniti naravnost do vojnega dobaviteljstva, si je polnil žep kot tovarnar, trgovec in podobno in se znal istotako izogniti vojaški službi.

Razmeroma malo jih je moralo v vojaško službovanje. A tudi tu je bilo zanje dobro. Večinoma so prišli k trenu ali k preskrbovalnim oddelkom, v skladišča in oskrbovalnice. Ako je kot redka izjema moral Jud kot vojak k pehoti na fronto, mu tudi tukaj ni bilo sile. Znal se je prilizniti oficirjem, rabili so ga, da je zanje kupoval, goljufal in kradel krog kmetov, tiščal se je kot neobhodno potreben pri oficirski kuhinji, ali pa je bil pri telefonu, v pisarni in temu podobno.

Poleg tega je treba omeniti še tri velike vire dohodkov, katere so med vojsko imeli Judje: časnikarstvo, špijonaža in prostitucija. Tudi časnikarstvo je bilo takorekoč podržavljeno. Časnikar, ki vladi ni bil ljub, je moral k vojakom. Veliko nemško časopisje na Dunaju in drugod je dobila vlada naravnost pod svoj upliv. Dalje je ustanovila obširne časnikarske urade, ki so zalagali časnike z lažnjivimi novicami. Po vseh teh mestih so zasedali izključno Judje, tako da lahko rečemo, da je bila vsa duševna hrana, katero smo uživali med vojno, narejena od Judov.

Med vojsko so seveda vse države — ne v zadnji vrsti tudi naša — imele zelo razvito špijonažo in to politično in vojaško. Vsa važnejša in vodilna me-

sta v špijonaži pri vseh državah so bila v rokah Judov. Ako smo v časnikih čitali, da so odkrili kakšno špijonaško družbo, je bil gotovo vodilni človek, ki je stal lepo v ozadju, Jud. Ravnotako je pa tudi avstrijska špijonaža obstajala glavno iz Judov.

Tretji vir dohodkov za Jude je bila prostitucija, ki se je med vojsko razpasla do ogromnih višin. Jud je preskrboval ženske oficirjem, vojnim dobičkarjem, in vojaškim dobaviteljem, ženskam pa sestanke z moškimi.

Judom je bilo torej v Avstriji dobro in radi tega so bili tudi zelo veliki avstrijski patrijotje. Na Ogrskem so bili Madžaroni, na Češkem in Moravskem so vzdrževali glavno delo nemškutarije, v Galiciji so bili najhujši denuncijantje in imajo na svoji vesti na tisoče in tisoče obešenj in aretacij ter vse grozote ujetniških taborišč.

Podobno so delali tudi po drugih državah: vojne gšefte, lažljivo časnikarstvo, špijonaža, prostitucija, denunciranje, to so bili njihovi posli. Zanimiva je bila njihova uloga na Ruskem. Eni so bili vladni dobičkarji, špicelji policije, državni časnikarji, drugi voditelji revolucije, tretji, ki so morali k vojakom, so se držali v zaledju ali pri trenu, ali pa so v množicah prabegli k sovražniku in tam zopet igrali ulogo špiceljev med ruskimi ujetniki.

Ko je ententa zmagala, bi človek mislil, da se bo sedaj Judom v Nemčiji, v bivši Avstriji in Rusiji godilo slabo. A oni so bili pripravljeni tudi na to in so se obrnili čez noč. Naenkrat so postali vsi boljše-viki in voditelji boljševizma in so tako zopet dobili v roke vodilno moč. Ze med vojsko se je zgodil značilen slučaj, da je nek ruski Žid ob enem in istem času bil član ruske tajne policije, voditelj boljševikov in vojaški špijon v službi nemškega vrhovnega poveljstva. Ko so odpovedali drugi gšefi, so se obrnili k boljševizmu. Tudi boljševizem ali komunizem ima v sebi neko tajno moč, sicer bi ne bil mogel postati tako ogromna privlačna sila. Prepričani smo, da bode tudi v boljševizmu nastal odpor zoper židovstvo in ko se bo enkrat iznebil tega pogubnega upliva, bo izgledal v precej drugačni luči. Ako se ga pa ne iznebi, bo razpadal sam v sebi in zapustil samo slabe spomine, kajti židovstvo je neka razkrojevalna moč in korupcija samo na sebi, ki uniči vsak organizem, v katerega se je zajedel.

pozicije. Tem opozicijskim zahtevam je odgovoril dr. Timotijević, da zahteva vlada upostavitve volilne vlade, ki bi izvedla volitve za konstituanto in bi izdelala v sedanjem Narodnem predstavništvu samo volilni zakon, če ne bi dosegla sporazum za razširjenje programa z najnujnejšimi spremembami. Dr. Korošec je zagotovil Timotijeviću, da bo sporočil njegov vladni odgovor opoziciji. Ta pogajanja so imela zgolj značaj informacij med vlado in opozicijo.

Informativnim pogajanjem med dr. Korošcem in Timotijevićem sledijo oficijelna pogajanja. V ta pogajanja je odposlala vsaka skupina po tri delegate s pomočjo. Ta pogajanja potekajo v navzočnosti parlamentarnega predsednika in o poteku bodo izšla uradna poročila.

Vseji za sporazum 9. t. m. izjavljajo vladni odposlanci, da vstrajajo na svojih prvotnih zahtevah s temi izpremembami: 1. Parlament reši volilni zakon in dvajsetine. 2. Med skupinami, ki bi sto-

pile v vlado, mora priti v glavnih točkah ustave do sporazuma. Te pogoje vlade odklanja opozicija in zahteva: 1. Volilni red in načrt ustave se naj brž ko brž reši. Volitve v konstituanto se naj takoj razpišejo. 2. Začasno Narodno predstavništvo se naj odgodi, kakor hitro se razpišejo volitve v konstituanto, tu se razide, ko se sestane konstituanta. Podpisani so delegati: Paleček, Pribičević, Timotijević, Korošec, Jovanović in Drinković.

Vsa pogajanja med vlado in opozicijo niso vodila dosedaj nobenih sporazumnih uspehov. V sled neuspela medsebojnih pogajanj misli poseči vmes regent Aleksander in hoče napraviti on sam zadnji poizkus za sporazum. Ako pa bi bil tudi regentov poizkus brezuspešen, bo podala vlada 15. t. m. demisijo, sestavi se bo nov, neparlamentaren kabinet, ki bi obstojal iz nevtralnih oseb.

Jugoslovanski klub je poslal zopet predsedniku vlade in finančnemu ministru pismo, v katerem zahteva: 15. februarja je bilo odrejeno, da se v pokrajinah bivše Avstro-Ogrske zamenjajo stare nočnice z novimi v razmerju 1:4. Ker smatramo, da je ta naredba zelo razburiliva za ljudstvo in je vznemirjenost ljudstva izredno velika, prosimo, da izvolite opustiti zamenjavo ter razveljaviti sklep ministrskega sveta ter tozadevno vprašanje konečno izročiti v pravomočno odločitev Narodnemu predstavništvu. Podpisali so to zahtevo: Korošec, Shvegel, Gostinčar, Banič.

Zamenjava kron za nove kronsko-dinarske bankovce se začne po Hrvatskem, Sloveniji in drugih krajih Jugoslavije 15. t. m. V ta namen se sestavi posebna komisija iz uradnikov Narodne banke in finančnega ministrstva.

Reka za Jugoslavijo. Dr. Trumbič je prejel v Pariz brzojavko, da ni niti eden pošteno teč Kečan za aneksijo Reke od strani Italije ali za zvezo po suhem z Italijo. Reka ne more živeti brez Jugoslavije, zato zahteva aneksijo od jugoslovanske strani. To brzojavko je podpisal predsednik demokratov na Reki v imenu svoje in socialistične stranke.

Demisija dr. Zerjava v Beogradu še ni sprejeta. Centralna vlada čaka glede ljubljanske vlade na izid pogajanj v Beogradu. Kakor bodo izpadla ta pogajanja, taka bo tudi sestava pokrajinske vlade za Slovenijo.

Italija.

V rimski zbornici je podal ministrski predsednik Nitti poročilo o italijanski zunanji politiki. Nitti je izjavil, da je odgovor na jadransko vprašanje priprost: ali enostavna izvedba londonskega pakta ali pa taka rešitev jadranskega vprašanja, ki bi ustregla tendencam, interesom in aspiracijam Italije in Jugoslavije. Nitti je tudi povdarjal, da je absurdno vztrajati na stališču, da se smatra celo Jadransko morje kot italijansko jezero. Blazno je, če se hoče zapreti jugoslovanskemu narodu vsak izhod na Jadransko morje. Konečno je pozval Nitti parlament, naj zasleduje tako zunanjo politiko, ki ima cilj mir in priručno pobratimstvo vseh onih narodov, ki ob tem morju živijo in se srečavajo na njem.

Francija.

Ministrski predsednik Millerand je izjavil pred kabinetom, da bo nadaljeval Clemenceaujevo politiko, držel se vseh dosedanjih francoskih zvez. Ako bi zahteval državni interes, bo začela Francija zopet diplomatsko zvezo z Vatikanom. Glede diplomatskih odnošajev s Sv. Stolico se bo posvetovala francoska vlada s parlamentom. Millerand je tudi zatrjeval pred kabinetom, da zahteva Francija vse, kar jej dolguje Nemčija.

Nemčija.

Kandidat za predsednika nemške ljudovlade je baje bavarski princ Ruprecht, ki ima glavno oporo v centru, pa tudi socialna demokracija mu ni sovražna. Princ je strog demokrat in bi lahko posredoval med militarističnimi in komunističnimi strujami.

Glede izročitve nemških vojnih krivcev je sklenila mirovna konferenca, da se prepusti sodba teh krivcev zvezi narodov. Temu sklepu je pritegnila Francija in Angleška. Lista vojnih krivcev se je izročila v Berlinu, vendar pa se ne zahteva takojšnje izročitve.

Rusija.

Iz Odesse, katero so zasedle ukrajinske čete, so se morale umakniti iz mesta vsled močnejšega pritiska boljševiške armade.

Dnevne vesti.

Vse krajevne odbore Kmetске Zveze pozivljamo, da v najkrajšem času izvolijo v smislu novega pravilnika zaupnike, za vsakih 50 so-mišljenikov volilcev po enega, in jih vsaj tekom 10 dni naznanijo Tajništvu Kmetске Zveze v Mariboru, Tiskarna sv. Cirila.

Občinski volilni red. „Domovina“, glasilo doktor Zerjava, poroča, da je bil v zadnji seji ministrskega sveta odobren volilni red za občine. Z malimi spremembami je bil sklenjen volilni red, ki ga je predložil dr. Zerjav in ki smo ga mi v bivstvenih točkah objavili. Spremenil se je v toliko: 1. Volivno pravico imajo vsi 21 let stari državljani moškega spola, če bivajo v občini vsaj eno leto. 2. Volivno pravico imajo ženske, ki samostojno gospodarijo, ki so dovršile 8 razredov ljudske šole in one, ki so kot strokovne delavke zaposlene v industriji, v obrtu ali pa v trgovini. 3. Ženske ne morejo biti voljene. 4. Volivna dolžnost se odpravi. Bolj nazadnjaškega in reakcionarnega vo-

Politične vesti.

Jugoslavija.

V Beogradu se še vedno vršijo pogajanja med vlado in opozicijo. Opozicija stoji na ustavnem in parlamentarnem stališču; vlada in njene stranke pa na absolutističnem temelju.

Opozicija zahteva, da reši dalekosežne vladne naredbe parlament. Med te vladne naredbe spada: proračun, ratifikacija mirovnih pogodb, zakon o Narodni banki, valuta, občinski volilni zakon, volitev ustavnega odbora od strani parlamenta, itd. Vlada pa odklanja te zahteve opozicije in si tudi pridržuje imenovanje ustavnega odbora.

Pogajanja med opozicijo in vlado vodita od strani opozicije dr. Korošec, zastopnik vlade pa je minister pravde dr. Kosta Timotijević. Dr. Korošec je predložil dr. Timotijeviću zgoraj navedene zahteve o-

tilnega reda si pač demokrati in socialisti niso mogli zamisliti. O tej ostudni nakani še bomo govorili.

Škof Mahnič se je zopet vrnil. Škof Mahnič se je vrnil 6. t. m. iz Italije in se je ustavil v Trstu. Iz Trsta se poda zopet na svoj škofijski sedež na etok Krk. Mahniča spremlja njegov kancler Polonijo, ki je bil skupno z Mahničem eno leto v italijanskem vjetaištvu.

Zagrebski nadškof dr. Baner je odpotoval v Rim, da se dogovori s sv. Stolico o zadevi izpraznitvi škofijskih sedežev v Jugoslaviji.

† Umrl je pri Mali Nedelji 7. t. m. g. Šima Cvahte, ravnatelj ondote šole v starosti 66 let. Pri Mali Nedelji je služboval 35 let. N. v m. p!

C. g. duhovnike opozarjamo, da bomo pričevali v „Straži“ direktorij, dokler ga ne bo izgotovil knjigovez.

Prekmurski parlament. Ko vsi drugi jugoslovanski parlamenti delajo krizo v Ljubljani, Zagrebu, Sarajevu in Beogradu, dela prekmurski parlament. V Murski Soboti sta bili v času, ko je bil dr. Lajncič civilni komisar, dve važni seji prekmurskega sveta. Od tistega časa naprej pa se je v Murski Soboti sešel večkrat okrajni šolski svet, ki je povzročil, da imamo v Prekmurju poleg gimnazije meščansko šolo v Soboti ter v vseh večjih krajih ljudske šole. A tudi v Doljni Lendavi se je otvoril parlament za lendavski okraj posebej. Tu je ustanovil g. Božidar Sever, gerent v Doljni Lendavi, zvezo županov za 50 občin tega okraja, ki ima vsak mesec svojo sejo. Važno sejo je imela ta v začetku februarja. Zveza je povabila zastopnike raznih oblasti k seji, tudi zastopnika prehranjevalnega urada. Govorili so župani Sever, dr. Slavič, dr. Berbuč, civ. komisar, podpolkovnik Munčič, živinozdravnik dr. Zavornik, gozdarski nadzornik prof. Marčič, potovalni učitelj Vojsk, dr. Kočar, namestnik civilnega komisarja ter notar Globočnik. Razun treh so govorili vsi v prleškem narečju, da tudi s tem pokažejo praktično prekmurskim Slovincem, da govorijo isti slovenski jezik, kakor oni sami. Mačzaroni so namreč agitirali proti Jugoslaviji s tem, da je prekmurski jezik celo poseben stari slovenski jezik. Prekmurci pa razumejo popolnoma prleško narečje ter tudi književni slovenski jezik, kakor tudi hrvaški in srbski jezik (podpolkovnik Srb je govoril srbski), ako se počasi govori. V kratkem se snide zopet v Murski Soboti prekmurski narodni svet. Zeleti je, da še pride več vladnih zastopnikov k tem sejam, da vidijo s kakimi težavami se imajo boriti pionirji slovenske uprave. Naj bi vladni organi okusili, kaj se pravi, 4. januarja bos hoditi po strugah Mure, ker drugače ne prideš na brod, naj bi poskusili potovati v Prekmurje, če se ti ustavi vsak čas avtomobil, da ga morajo vlačiti voli naprej, sam pa gaziti peš po velikem blatu slabih cest Kljub vsem težavam, na katere se vlada premalo ozira, gre delo naprej.

Musnig Viktor in dr. Pfeifer. Objavili smo že toliko dokazov, kako nekateri naši demokrati ščitijo naše nekdanje najhujše sovražnike ter jim dajejo s svojo zaščito priliko, da še naprej lahko rujejo proti nam in tudi proti državi. Evo vam zopet Musniga in dr. Pfeiferja. Musnig je bil delovodja v železniških delavnicah na koroškem kolodvoru in obenem nekaj vodja nemških in drugih elementov. Kako je nastopal kot delovodja v delavnicah, si je lahko misliti, ker še danes zakolne vsak delavec, ko zasliši to ime. Zunanaj je pa bil vedno in povsod prvi, kadar je šlo proti Slovincem. Leta 1914 je v družbi z dr. Juričem pripravil nedolžnim žrtvam iz Limbuša in Ruš „častni“ sprejem v Studencih od Limbuške ceste do Križevega dvora. Pri raznih političnih strahkih lanskega leta je bil vedno med prvimi voditelji. Kratkotamo, mož je nastopal tako sovražno, da je bila primorana državna oblast izgnati ga, ker je pristojen v Donawitz. To se je zgodilo jeseni. In glejte, tak hujšak proti našim ljudem in državi, hodi zopet nemoteno pri nas okrog, kakor v zasmeh vsem onim, ki se pošteno trudijo napraviti v državi red in kakor v vzpodbudo vsem onim, ki mislijo, da lahko nemoteno in nezakonovano rujejo proti naši narodnosti in naši državi!! In čigava zasluga je to? Trdi se z vso gotovostjo, da je to predvsem zasluga našega Pfeiferja, še točasnega komisarja na magistratu. Od Pfeiferja ima Musnig dovoljenje, kakor sam trdi namreč, da eno leto nemoteno potuje po naši državi, ker baje pripravila ustanovitev neke tovarne za parkete. Kje bo ta tovarna in kdo so tisti akcionarji, za katere dela Musnig, o tem bo vedel kaj več povedati menda naš komisar Pfeifer. Musnig pa lepo uporablja to priliko za tovarno v druge namene. Tiči pri svojih bratcih v Studencih ter z dr. Juričem in drugimi ljudmi iste baže dela načrte za — tovarno parketov. Zraven tega pa prav pogosto potuje v Gradec — seveda ne le s praznimi rokami — in drugam. Saj gre za tovarno. Temu elementu se je 30. jan. obljubilo, da bode moral takoj zapustiti Jugoslavijo, a dne 31. januarja je bil na planinskem plesu in je študiral — parkete. Vprašamo javno in zahtevamo pojasnila: Kdo je dal temu človeku dovoljenje za neovirano potovanje po Jugoslaviji? Musnig trdi, da dr. Pfeifer. Nam ni znano, od kedaj ima komisar na magistratu to pravico od deželne vlade. Kaj je s to tovarno parketov, za katero se trudijo tuji, naši državi sovražni državljani?

Malo več ozirnosti bi že lahko zahtevali od mariborskega državnega pravdnštva. Mariborski „vitez“ pri državnem pravdnštvu je pustil narodno zaslužnega Zebota aretirati kot kacega tolovaja in hudodelca potom oboroženega policista. Ako se je že res morala izvršiti aretacija, bi bilo lahko državno pravdnštvo postopalo v tem slučaju malo bolj ozir-

no in povabilo Zebola na sodnijo pismenim potom brez „beglajtarja“. Vendar vitaškemu unirovljenemu spionaže ohranjuje obzirnost španska vas. Kar ste tokrat posodili, g. vitez, bomo tudi vrnil ob priliki.

Z Voglarjem na zatožno klop! Lepe reči smo izvedeli izza kulis državne stanovanjske komisije, katere dični predsednik je veleučeni profesor Voglar. Stanovanjska komisija ima natančne popise vseh hiš in stanovalcev. Profesor Voglar je kot predsednik te komisije odnesel večino aktov iz komisije pisarne v tajništvo JDS. Zaupno se nam poroča, da so JPSarji noč in dan prepisovali te akte in sestavljali svoj poseben volilni imenik. Tako zlorablja profesor Voglar uradne tajnost. Vladni komisar dr. Pfeifer in državni pravdnik Graselli imata sedaj zopet dovolj prilike, da zadostita svoji čedni lastnosti. Torej le korajžo gg. Pfeifer in Graselli: Pošljite policajja po Voglarja in na zatožno klop z njim!

Preiskovalna komisija. Danes deluje v železniških delavnicah v Mariboru preiskovalna komisija v zadevi nasilja socialnih demokratov. Prišli so od ravnateljstva južne železnice trije gospodje, od državne komisije pa dr. Romih in dr. Borke. Zanimivo je, da pišejo protokol v nemškem jeziku in morajo naši delavci pred odposlanci ljubljanske vlade govoriti — nemško.

Na naslov ženskega društva v Mariboru. Čudno se nam zdi, da se še ni izreklo mariborsko žensko društvo za splošno žensko volilno pravico. Mariborske dame, sestre iz Hrvatske so vas tozadevno prehitete. Ali menda narodno zavedno mariborske žentvo ni za žensko volilno pravico? Mogoče že, ker krilat nad tem nadstrankarskim društvom dr. Lipoldov duh demokracizma, ki taji žensko enakopravnost z možem.

Katoliško Pomočniško društvo v Mariboru priredi dne 15. februarja ob 16. uri (4. uri popoldne) v društveni dvorani (Apotekarjeva ulica 6) gledališki igri „Pogodba“ in „Svoji k svojim“. Med odmori poje moški zbor. Predprodaja vstopnic v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Kantina v Maljski vojašnici v Mariboru oddaja se potom licitacije, ko se vrši 1. marca t. l. od 10. do 12. ure v poslopiju VI, vrata 18 pri upravi vojašnice. Interesentom stoji tozadevna pogodba dnevno od 11. do 12. ure v navedeni sobi v pogled na razpolago.

Mariborska podružnica S. P. D. se zahvaljuje vsem tistim cenj. damam in gospodom, ki so povodom Planinskega plesa požrtvovalno v prid društva sodelovali, in ki so s svojim delom pripomogli, da je isti tako kraso vspel.

Sama si je dala zadoščenje. V soboto se je nastavilo pri nekem mesarju, ki je prodajal še dokaj lepo slanino, mnogo žensk. Neki Nemki, ki se ji toži menda še po starih časih in predpravica, pa ni bilo prav, da so se postavile tudi Slovence v vrsto in začela se je nad njimi obregovati, češ, povsod morajo biti te „vindišerice.“ To psovko je zabrusila tudi neki begunki v obraz. Ta pa, ne bodi lena, ji takoj pripelje krepko zaušnico. Zdad bi jo morali videti, kako je vzkipela v njej nemška razžaljenost. „Na, so et-was!“ Začela se kričati in klicati stražnika in mu praviti, kakšna krivica se ji godi. Stražnik jo je pa potolažil, češ, za tako besedo ste dobili še nekaj premalo . . .

„**St. Lorenzen ob Marburg**“ je še sedaj počat naše pošte. Naše stranke so že večkrat opozorile poštarja radi sitnosti, ki so jo imele s to nemško štampiljo žigosnim denarjem. Vsak se je branil tega denarja, češ, da je iz Avstrije, ker pri nas v Jugoslaviji imamo vendar slovenske pečate. Kaj ko bi našo nemško štampiljo s poštarjem vred poslali v Avstrijo!

Razgled po svetu.

Bivši generalni polkovnik Beck, načelnik Avstro-ogrskega generalnega štaba je umrl v starosti 90 let.

Nemčija namerava odgovoriti na zavezniško listo nemških vojnih krivcev s svojo listo, ki obsega seznam oseb na strani zaveznikov, ki so obdolžene, da so zakrivile zločine proti vojnim zakonom. V neuški listi pa se ne navajajo niti znani državniki, niti zavezniški vojskovodje. Lista se omejuje samo na tako osebe, ki so dejanski zagrešile zločine.

Zavezniki zahtevajo, da jim izroči Avstrija tele bivše avstro-ogrske generale: Potioreka, Arza, Kövessa, Borojeviča, Nadvojvodo Jožefa in bivšega zunanjega ministra grofa Berchtolda.

Italijani strogo kaznujejo tihotapce s tobakom. Italijanska finančna straža v Logatcu kaznuje tihotapce tobaka z zapadom blaga, za vsakih 150 ovojev nalože 500 lir kazni. Posnemanja vredno za Jugoslavijo.

Prvi katoliški čehoslovaški shod se bo vršil v septembru 1920.

Bela Kun. Bela Kun so prepeljali iz Karlsteina v Stockeran v bolnico, ker boleha na astmi. V Karlsteinu je še ostalo 5 članov nekdanje madžarske boljševiske vlade, katerih izročitev zahteva Ogrska.

Iz Budimpešte javljajo, da je zahteval justični minister dr. Berzy v ministrskem svetu, naj se pritegneta v službo poleg dosedanjega rablja še

dva. Za ti dve novorazpisani rabeljski službi se poteguje na Ogrskem veliko juristov.

Iz Budimpešte javljajo, da so zajeli ob Raabi tihotapsko družbo, ki je hotela odpeljati preko meje zlata in srebra v znesku 3 1/2 milijona kron.

Švicarski socialni demokrati so zahtevali žensko volilno pravico. Ta socialdemokratska zahteva je bila odklonjena v kantonalnem ljudskem glasovanju z 21.608 proti 18.249 glasom.

Rumunsko vojaško sodišče v Klausenburgu je obsodilo podpolkovnika Cserez in še tri bivše honvedske častnike, županovega namestnika iz Grosswardajna Lukasa, okrajnega sodnika Jovanovicsa in nadporočnika Szabo radi organizacije zarote za hrbtom rumunske armade na smrt. Notar Barley je bil obsojen na 15 let prisilnega dela.

Največja zarota. Japonci so odkrili zaroto, ki je nameravala v Sotsiu, glavnem mestu Koreje, pognati v zrak vse japonsko vojaštvo v tem mestu. Ako bi se bil posrečil ta načrt, bi bilo izgubilo življenje 27.000 vojakov. Ist. časno naj bi se pomorili vsi Japonci v Koreji, ki se bore za osvoboditev. Zaroto so odkrili pravočasno, 5000 zarotnikov so zaprli, 1000 pa jih obesili.

Direktorij od 16. do 29. febr.

16. Fer. 2. De ea, c. viol. oia. ut in Psltr. et ppr. lc.; ad L. II. (Suffr.) et Hor. (ad Prim. 4 Ps. et Prec. 1. lc.) Or. Dom. praec. in M. (Dom praec.) 2. Or A cunctis, sine Tractu, Praef. comm. Vesp. de Fer. Suffr. Ad Compl. Prec.

17. Fer. 3. De ea, c. viol. oia. ut heri not. (usq. ad) 2. Or. A cunctis. 3. ad lib — Vesp. de Fer. com. S. Simeonis Ep. M., Suffr. Ad Compl. Prec. (Opomba kakor lani).

18. Fer. 4. Cinerum de ea c. viol. oia. ut in Psltr. (3 ult. Ps. II.) et ppr. lc.; com. simpl. in L. (II., ad Prim. 4 Ps., Prec. fer., Or. ppr.) et M. ppr. 3. Or. A cunctis, Praef. Quadrag. (usq. ad Dom. Pass. excl. die. quotid., nisi al. not.) — In Vesp. (de Fer., Suffr.) et Compl. Prec. fer. (Opomba kakor lani).

19. Fer. 5. De ea, c. viol. oia. ut heri not. (usq. ad) Ornes. ut ibi. — Vesp. et Compl. ut heri not.

20. Fer. 6. De ea, c. viol. oia. ut heri not. (usq. ad Compl. incl.)

21. Sabb. De eo, c. viol. oia. ut 19. hui. not. (usq. ad) — Vesp. (de Sabb., a cap.) de seq. Dom. com. Cathedr. S. Petri Ap. Antioch (h. a. s.) et S. Pauli Ap. (Opomba kakor lani).

22. ✚ Dom. 1. QUADRAG. (Ivocabit.) 1. cl. de ea sem. c. viol. oia. ut Dom. Septuag. et ppr. lc. not.; com. S. Petri* et S. Pauli* in L. II. et M. Appl. p. pop. Cr. — In 2. Vesp. Dom. com. seq. (Ant. O Doctor., S. Petri et S. Pauli Ap. Compl. Dom.)

23. Fer. 2. S. Petri Dam. P. C. E. D. dupl. c. a. O; 9. L. hom. et com. Fer. in L. et M. Gl. Cr. ult. Ev. Fer. vel Miss. (priv.) de Fer. 2. Or. S. Petri (Praef. Quadrag., Or. sup. pop., Bened. Dno. Sic semper in tali Miss.) — In 2. Vesp. (de Fer., a cap. de Col. Ant. O Doctor. Or. ppr., com. Fer.)

24. Fer. 3. Vigilia S. Matthiae Ap. De ea, c. viol. Invit. et Hym. in Ordinar. rel. in Psltr. et ppr. lc.; ad L. II. (Suffr.) et Hor. (Ant. ppr., ad Prim. 4 Ps.) a cap. ut in Ordinar., Prec. fer. In M. 2. Or. Vig. 3. Or. A cunctis, — Vesp. de seq. (ut ppr. lc.) com. Fer. Compl. Dom.)

25. Fer. 4. Q. T. (abstin. dt ieiun.) S. Matthiae Ap. dupl. 2 cl. c. r. Δ; 9. L. hom. et com. Fer. in L. et M. Gl. Cr. Praef. de Apost. ult. Ev. Fer. — In 2. Vesp. (ppr. lc.) com. Fer. Compl. Dom.)

25. Fer. 5. De ea, c. viol. oia. ut 24 hui. not. (usq. ad) In M. Ornes ut ibi. — In Vesp. (de Fer. a cap. in Ordin. et ppr. lc., Suffr.) et Compl. Prec. fer. Cras. prim. Quadr. hora 1. noct.

27. Fer. 6. Q. T. De ea, c. viol. oia. ut heri not. usq. ad Compl. incl.

28. Sabb. Q. T. De eo, c. viol. oia. ut 26. hui. not. (usq. ad) — Vesp. (de Sabb., a cap.) de seq. Dom. Suffr. Ad Compl. Prec.

29. ✚ Dom. 2. QUADRAG. (Reminiscere.) 1. cl. de ea sem. c. viol. (Off. Can.) oia. ut Dom. Septuag. et ppr. lc. not.; ad L. II. Suffr., ad Prim. Prec. 1. lc. In M. Appl. p. pop. Ornes. ut ibi Cr. — In 2. Vesp. Suffr. Compl. Dom. et Prec.

Prireditve.

Na pustno nedeljo ob 3. pop. v Žičah 2 predstavi: „Dr. Vsezna! in Tiček“ ter „Strahovi“. Če bodo koga „Strahvi“ ustrašili, bo pa „Štipko Tiček“ vse pozdravil. Pridite!

**Potrebuje trpežne
? čevlje?**

Potem si oglejte veliko zalogo pri
Jakobu Lah, Maribor, Glavni trg 2

tam dobite zanesljivo močne, vsakovrstne
čevlje, po najnižji ceni tako tudi galante-
rijsko blago, torbice za trg, potne košare itd.

Postrežba točna! Cene brez konkurence!

Kirurg
Dr. MIRKO ČERNIČ

primarij občne javne bolnice v Mariboru, bivši večletni
operater na kirurški vsenčiliščni kliniki prof. Hochenegger
na Dunaju ord. od pol 3—4 (razven nedelj in praznikov).

Maribor, Magdalenski trg 9. I. ndstr.

**Inserirajte
v „Straži“!**

AUTO-100

PNEVMO

(GUMI)
Pirelli
Michelin
Gvordrich
dobavlja
tako!

J. GOREC

LJUBLJANA

**E. KOHNSTEIN
in A. REISMAN**
trgovina z usnjem
MARIBOR
GRAJSKA ULICA 20

prporočata sla v nemu občinstvu svojo bogato za-
logo razcovrstnega usnja ter čevljarjskih po-
trebščin po najnižjih cenah. 52

OGLASNA ODPRAVA „JADRAN“, MARIBOR.

**Pšenične
otrobe**

prve vrste oddaja v vsaki množini v
ekspozitni trgovini
Ferdo Sert
Maribor, Koroška cesta 21

OGLASNA ODPRAVA „JADRAN“, MARIBOR.

Kupi se: Deželno ali kmetsko gospodarstvo 40—60
oralov, z ravnim poljem, nekaj gozdov, v celov-
škem kotlu severno od Drave ali južno Labudske doline.
Ponudbe se prosijo z natankim vpisom, slikami in skicami
pod „Rascher Kauf“ na Annončno ekspedicio „Zenträg“,
Graz, Brandhofgasse 10. 85

**Prva jugoslovanska koncesjoni-
ranaspecijalna delavnica za popra-
vilo pisalnih strojev vsake vrste**
Ivana LEGAT-a v Studencih pri Mariboru

Dolgoletni mehanik zasebnega učnega zav. Legat
Naročila prevzame Zasebni učni zavod LEGAT
v Mariboru, Vetrinjska ulica 17, I. nadstropje
Nova delavnica za popraviljanje pisalnih strojev

Tečaj za obrtno risanje
na Zasebnem učnem zavodu Legat
Začetek 9. februarja 1920
Važno za obrtnike in rokodelce
vsake vrste zlasti pa za trgovce
Poučuje strokovni profesor. — Upisovanje in
pojasnila na Zasebnem učnem zavodu LEGAT
v Mariboru, Vetrinjska ul. 17, I. nadstr. od 11—12

**Cene zmerne!
Postrežba točna!**

Telefon 113

**Trgovina
tiskarne sv. Cirila**
v Mariboru
Koroška cesta št. 5

Mala naznanila.

Les 22
rezan, tesan, okrogel, drva
in oglje kupi v vsaki mno-
žini

„Sever“
društvo lesnih industrijal-
cev dravske doline
MARIBOR
Tegetthofova cesta 45.

„Vardar“
sladna kava na debelo in drobno!
glacirana in neglacirana
odprta v vrečah, kakor tudi
glacirana v zavoju, po 200 in
500 g poljubno množino po
najnižj. dnevn. cen. prodaja

Jvo G'govič.
Glavni trg šte. 21
podružnica MARIBOR.

Kupujem
po najvišjih cenah hlode, rezan
in tesan jelov kakor trd les ter
vsakovrstna drva za kurivo.
Viktor Glaser, lesna trgovina v
Rušah pri Mariboru. 1796

Učence, zmožen slovenskega in
nemškega jezika se sprejme pri
Družbi za promet petroleja Mari-
bor, Grajska ulica 8. 96

**priporoča
papir in pisma
za pisarne in trgov-
ce; ovitni papir, zavit-
ke, pisarniške in šolske
potrebščine, rožne vence, po-
dobice, zvezke itd. Na izbiro ima
molitvenike v raznih vezavah
kakor: Bogumila, Rajski glasovi,
Duhovni zaklad, Marija varhinja
nedolžnosti, Češčena Marija,
Sv. Ura, Gospod usliši mojo
molitev, Sv. Opravilo,
Na Kalvarijo, Ma-
rija, Žalostna
mati itd.**

Mala naznanila.

Kupimo prazne vreče. Ponudbe
na „Balkan“ trg. šped. in komis.
del. družba v Mariboru. 42

**Trgovina s specerijo in deželni-
mi pridelki** ki leži na glavni ce-
sti v Mariboru 3 minute od glav
kolodvora se da v najem ali se tu-
di proda, pisarne ponudbe pod
„10000 8“ poštne ležaje Mari-
bor 2 78

Jos. A. Kleinreichov bralni krožek
(Lesegirkel), ilustriranih časnikov
se nahaja v Gledališki ulici št. 10
Maribor. 102

Inglin je pes, volčje pasme, sred-
nje velikosti, nekoliko črnkaste
barve, ki ališi na ime Rigo. — Naj-
ditelj se plača 100 K nagrade. —
Kdor ga je nasledil, naj ga bla-
govoli dostaviti Karolu Novak, vo-
leposesniku v Sp. Hoči, št. 70
pri Mariboru. 83

Hiša z malim posestvom, 5 minut
od farne cerkve Poličane se takoj
proda, vpraša se na upravniš-
tvu 99

Alojzij Gnušek
kom. skladišče Maribor,
Glavni trg 6. 1 srajca,
lepo pisana z ležečim
ovratnikom, dobro šiva-
na 1 komad 85 K, 1 p.
črnih ženskih nogavic
38 K, trgovcem popust,
črn in bel sukanec po
dnevni cenah.

2 koblll po 3 leta stari, se pro-
data ali zamenjata za konje. Vpra-
ša M. Obrar, Fischerg. 9, Mrb. 101

**Maškeradno obleko „francoska
kmetica“**, lepo, skoro novo moško
obleko, dobro moške in ženske
obleke, belo obleko, črno svilnato
bluzo, batistne bluze, nov plašč
za zdravnike, pahalnike iz nojeve-
ga perja, roza-atlas čevlje, nove
rjave svilnate flor nogavice, gospo-
sko zimsko suknjo, delavno sukn-
njo, srajce, spodnje hlače, ovrat-
nike, kratke nogavice, Schroll ši-
fon, nogavice, moderce, rokavice,
svilnate trake, platnene trake, so-
bno telovadno orodje, zglavnik za
stole iz usnja, britev, velike kroja-
ške škarje, daljnogled, staro postelj,
omaro, zelo veliko mizo na izteg,
blazino iz perja, vreče, knjige, o-
bešalnike za obleko, veliko peril-
no hanjo, škafe in razno drugo
proda gđe Schmidl, Koroška ce-
sta 18, I. nadstropje, Maribor, 108

Dobro kislo zelje in fižol kupi
vsako množino po najboljši ceni
Lovrec, Maribor, Kasinogasse pri
stolni cerkvi. 105

Slovinci širite „STRAŽO“

BENZIN-OLJE cilindrovo 84
strojno
plinovo

PETROLEJ GUDRON MAST

oddaja na vagoni **KOMET** LJUBLJANA
Dunajska cesta 33